

Lära på egna villkor – utmaningar och utveckling

Högskolan Dalarna 14 november

Lina Sandström och Sofia Trapp

SPSM:s uppdrag i handledarutbildningen

Handledarna ska få stöd i att handleda kollegor kring frågeställningar inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Ny modul: NPF och tillgänglig utbildning

NPF och tillgänglig utbildning

1. Grundläggande kunskaper om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (NPF)

2. Kognition, perception och undervisning

3. Språklig tillgänglighet vid NPF

4. Relationers betydelse för elevers lärande

5. Visuellt stöd i skolan

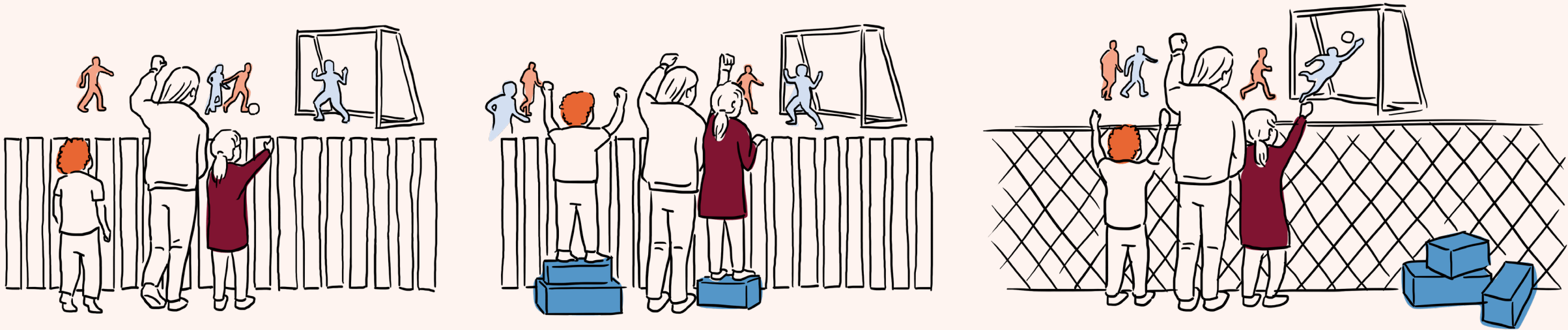
6. Nycklar till en framgångsrik undervisning för elever med IF och NPF

7. Kognitiv neurovetenskap vid NPF

8. Flickor med NPF i skolan

9. Att tillgängliggöra lärmiljön för elever med NPF

Tillgänglighet handlar om mötet mellan individ och miljö

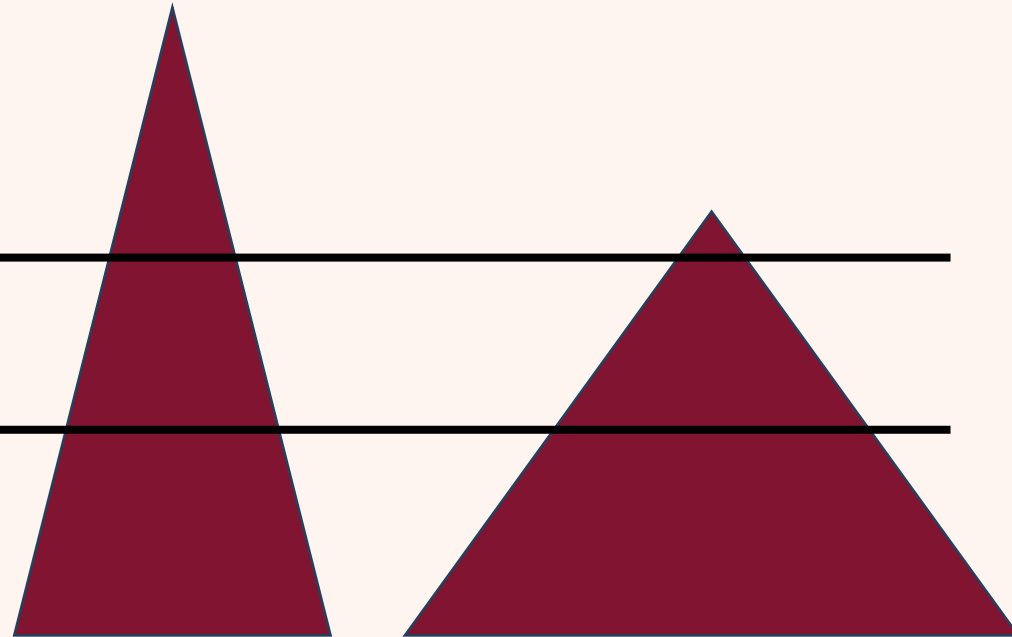

Vinster med en tillgänglig och inkluderande lärmiljö

Särskilt stöd

Extra anpassningar

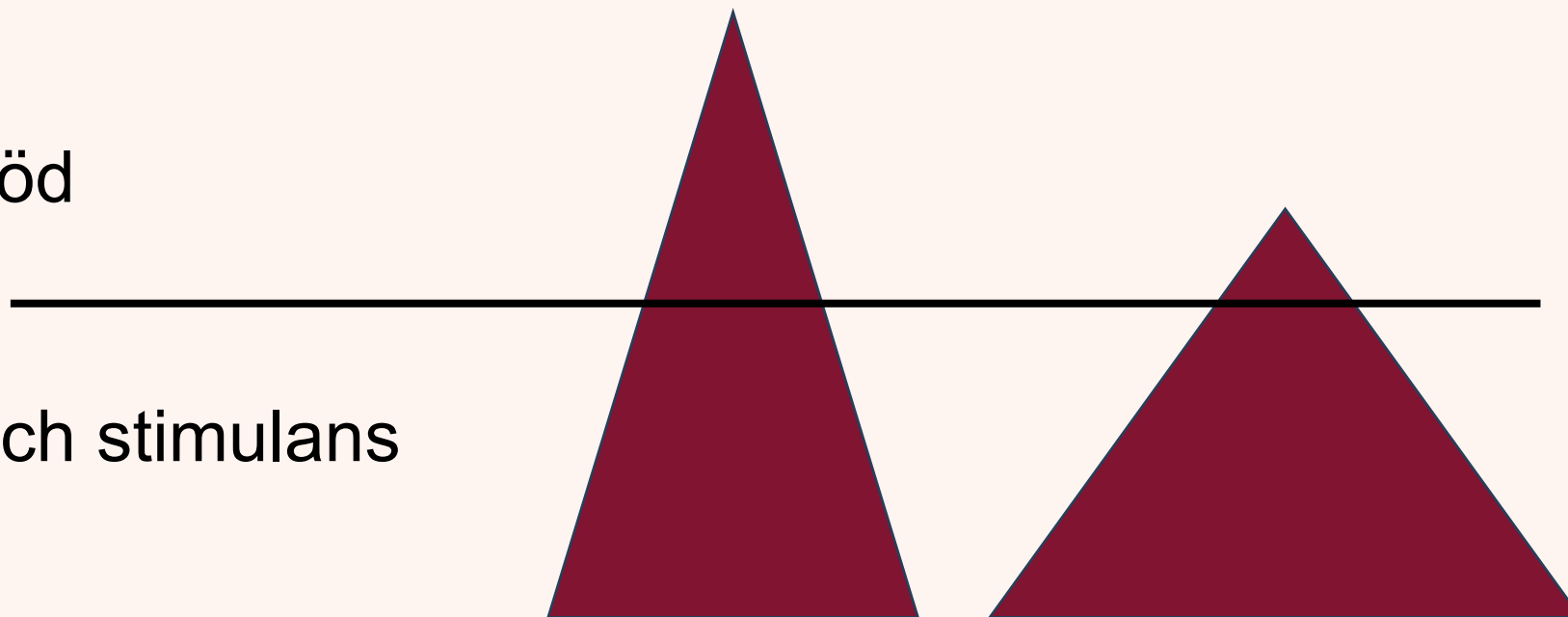
Ledning och stimulans

Vinster med en tillgänglig och inkluderande lärmiljö

Särskilt stöd

Ledning och stimulans

"Behovstriangeln som verktyg för att analysera elevers behov av ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd"

Ur Partanen, P. (2019): Att utveckla förmågor på vetenskaplig grund i skolan

Målen

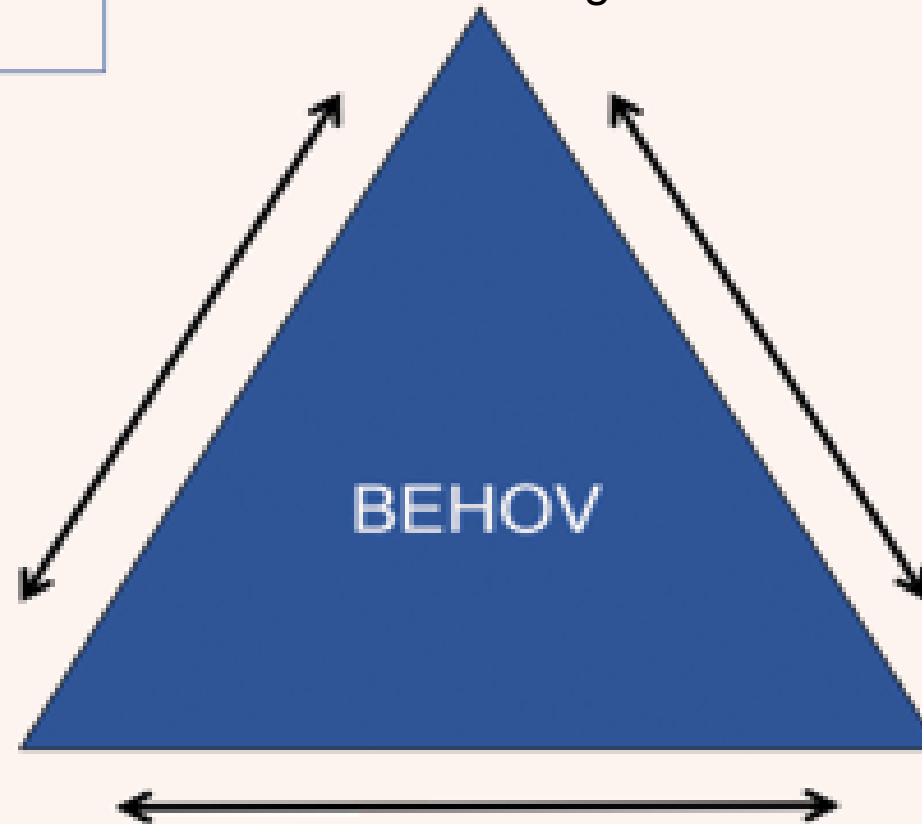
- Läroplan
- Uppgifterna
- Vardagsaktiviteter
- Undervisning/ arbetssätt
- Förväntningar

Lärmiljöer

- Kontext
- Kommunikation och samspel
- Relationer
- Förhållningssätt och bemötande
- Verktyg
- Utformningen av arbetsuppgifter

Barnet/elevens förutsättningar

- Befintliga kunskaper och förmågor
- Kognitiva förmågor
- Socioemotionella förmågor
- Funktionsnedsättning
- Hälsostatus
- Bakgrund

Tillhörighet

Rätt att ingå i:

- ett sammanhang
- en grupp eller klass
- en förskola eller en skola

KASAM - Känsla Av SAMmanhang

**Jag vill ha en
Känsla Av
SAMmanhang**

Meningsfullhet

Jag vill vara motiverad, känna mig delaktig och engagerad i det jag ska göra.

Begriplighet

Jag vill att det ska vara tydlig för mig så att jag förstår hur saker och ting hänger ihop och förstår varför jag ska göra olika saker.

Hanterbarhet

Jag vill känna att kraven möter mina förmågor, så att jag får lyckas och klara av olika uppgifter.

Vågskålen

Utmaningar,
förväntningar

Anpassningar
stöd/ förståelse

Exekutiva funktioner

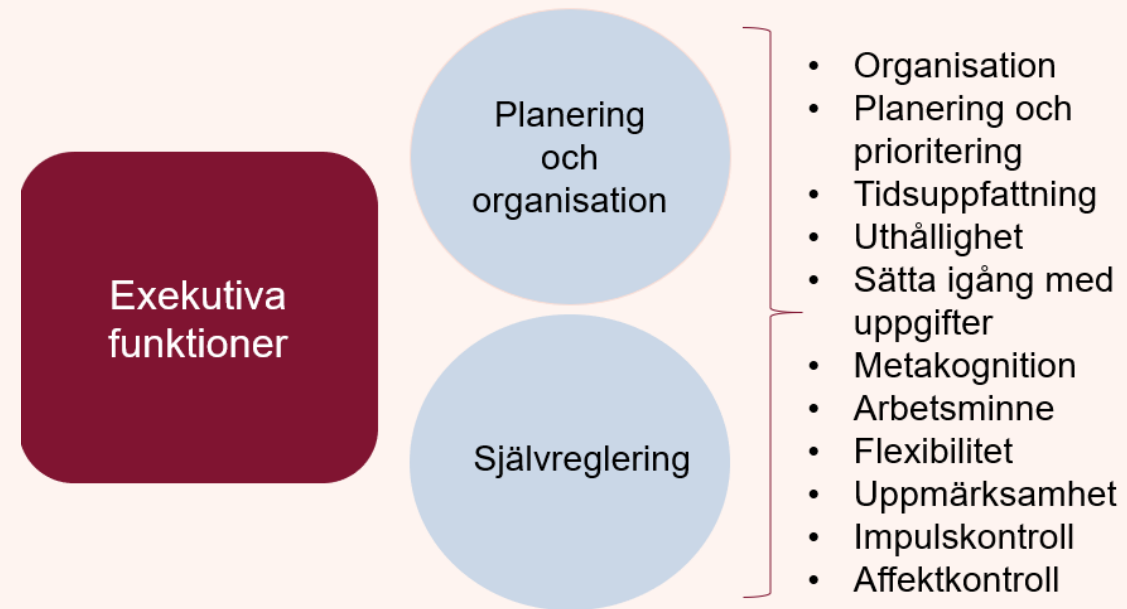
Planering
och
organisation

Självreglering

- Organisation
- Planering och prioritering
- Tidsuppfattning
- Uthållighet
- Sätta igång med uppgifter
- Metakognition
- Arbetsminne
- Flexibilitet
- Uppmärksamhet
- Impulskontroll
- Affektkontroll

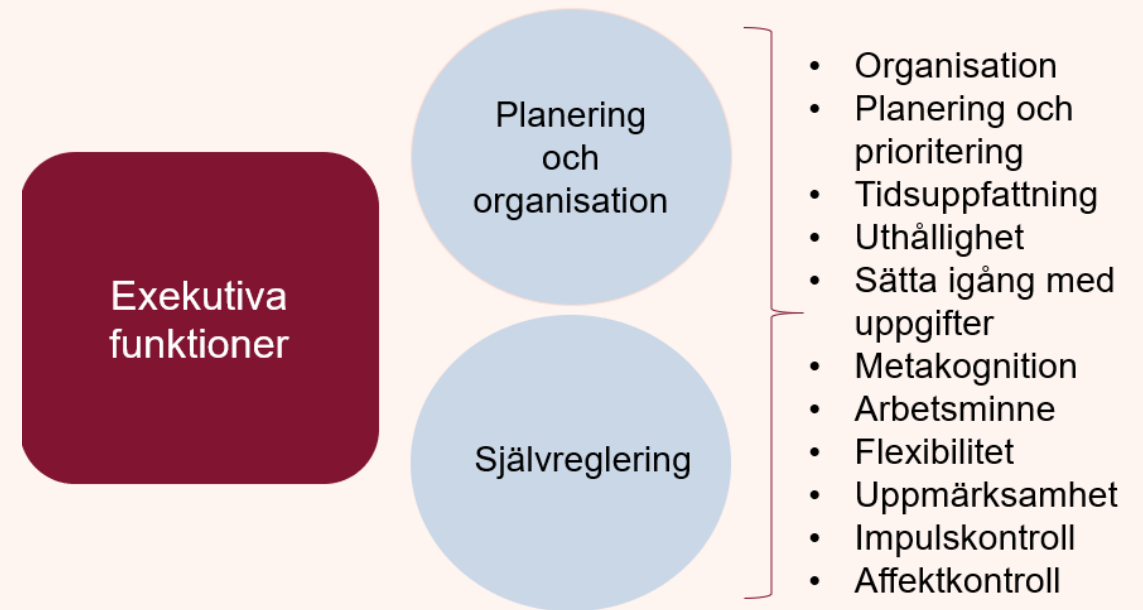
Skola - Vilka förmågor behövs för att

- Lyssna på en genomgång?
- Vara delaktig i ett grupparbete?
- Göra klart en uppgift som löper över lång tid?

Förskola - Vilka förmågor behövs för att

- Kunna delta i en samling?
- Kunna uppfatta och acceptera rutiner och regler?
- Kunna leka med andra barn?

10 min diskussion i breakoutroom

Resonera med sig själv

Öka uthållighet

Motivera sig själv till handlingar

Planera och organisera

Övervaka sina handlingar

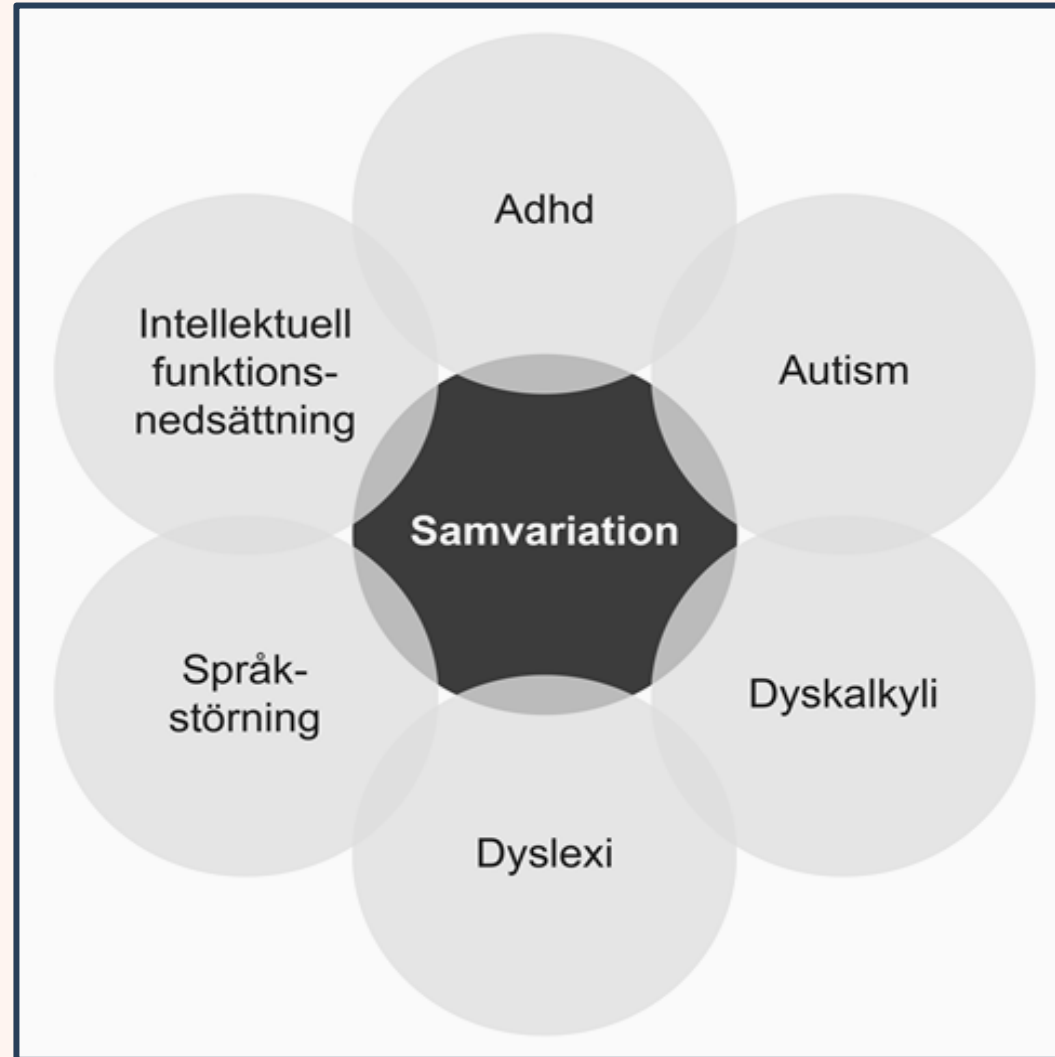
Repetera instruktioner i arbetsminnet

Ta initiativ

Sätta upp mål

Skapa struktur i vardagen

Samvariation

Ett positivt relationsskapande bemötande

Relationen skapar grunden för en fungerande lärmiljö.

Vi behöver ständigt prata om delaktighet, empati och samsyn.

Vi behöver diskutera i arbetslaget hur vi gör TILLSAMMANS.

Reflektera över oss själva, öka vår förmåga att ta ansvar för att hitta lösningar och ett bra bemötande.

PAUS

Differentierad undervisning

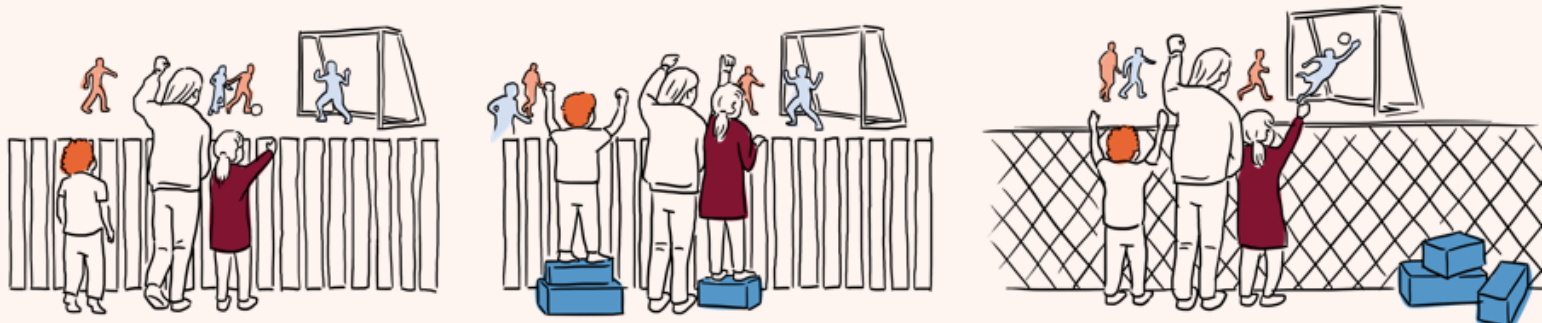
- A: Idag skall vi ha styrketräning. Det finns fem stationer. "Peter, du och Helen (assistent) kan väl se vad du kan vara med på, annars får ni hitta på något själva".
- B: Idag skall vi ha styrketräning. Det finns fem stationer. På varje station har jag hittat på ett alternativ till dig Peter, så att du också kan vara med.
- C: Idag skall vi ha styrketräning. Det finns fem stationer. Det finns ett par olika övningar att välja på, på varje station, så att alla hittar någon övning som passar.

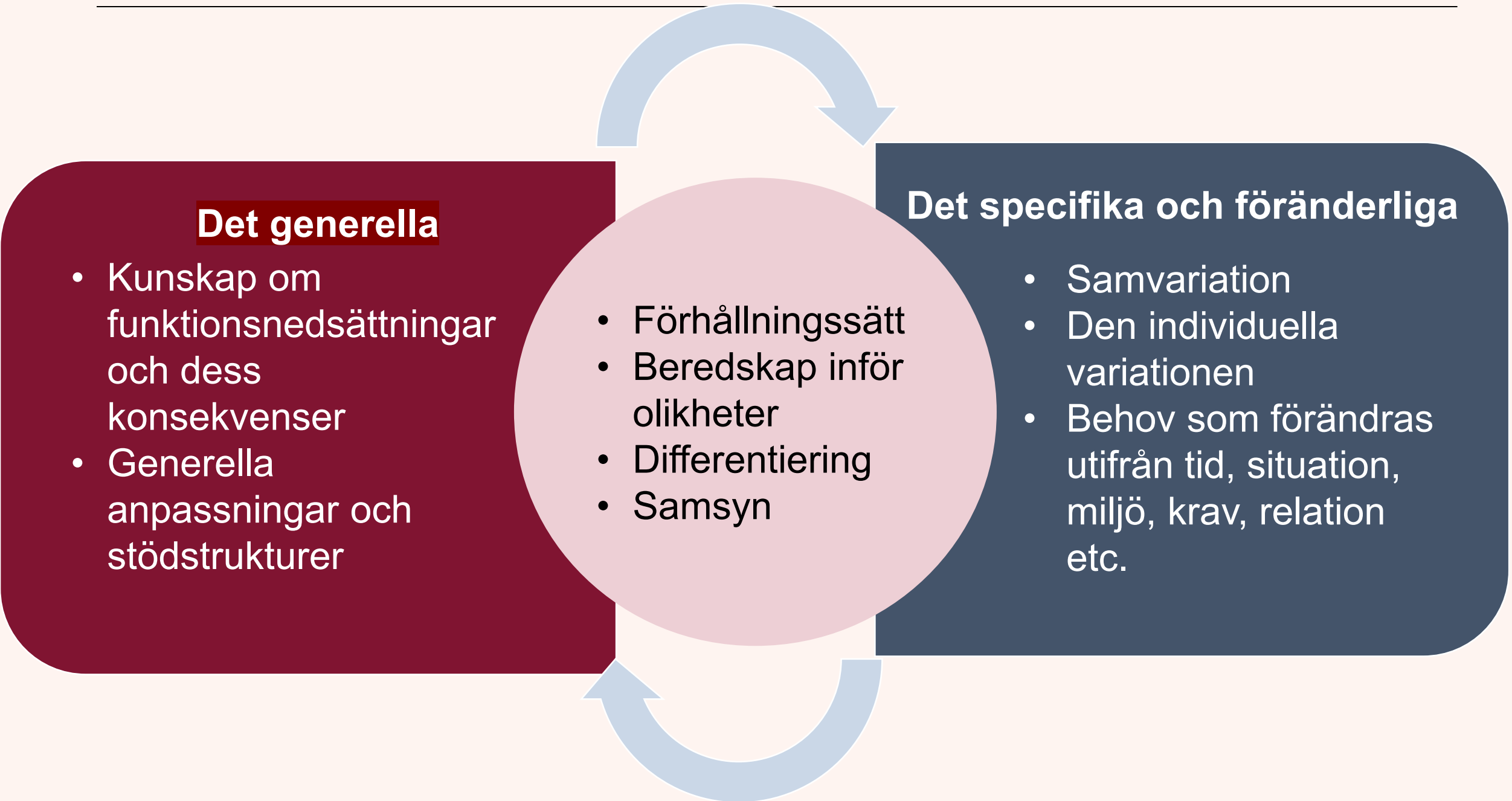
Differentiering i förskolan

Fundera kring om det går att utveckla formen för samling?

Hur kan vi skapa en samling där alla barn kan delta utifrån sina förutsättningar.

Vad har vi för förväntningar på samlingen?

Filmade exempel, för diskussioner

- <https://www.spsm.se/handledarutbildning-filmer>
- Se filmer;
förskola – nr 3 och 5
grundskola – nr 1 och 2
gymnasiet och vuxenutbildning – nr 1 och 6
- Diskutera en film i taget utifrån frågorna.
- Förbered en kort sammanfattning i storgrupp.

Frågor utifrån filmerna - skola

- Vad är viktigt att diskutera och förstå i arbetslaget, så att fokus blir på att utveckla en inkluderande lärmiljö och så att man inte fastnar i elevens svårigheter?
- Hur skulle undervisning och lärmiljö kunna utformas konkret så att den möter elevernas behov, förmågor och förutsättningar?
- Hur blir eleven delaktig?

Frågor utifrån filmerna - förskola

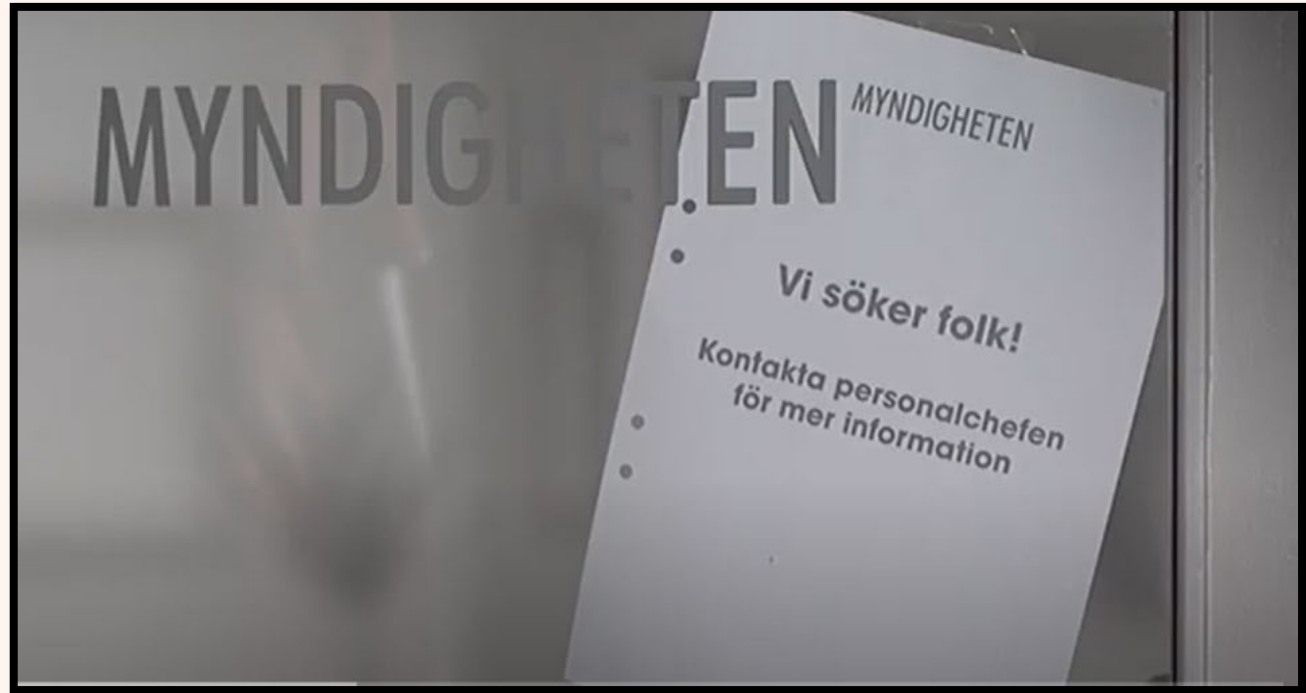
- Skulle situationen kunnat undvikas? I så fall: Hur skulle personalen kunnat planera eller förebygga situationen för att möta barnets förutsättningar och behov?
- Hur kan vi få samtal att handla om att utveckla en inkluderande lärmiljö utan att fastna i barnets svårigheter?
- Hur blir barnet delaktig?

30 min diskussion i breakoutrooms

Återkoppling

Anställningen film

- Film från myndigheten för delaktighet

https://youtu.be/eqQKxf_Ts1I?si=LILUQyt2c3gnoagS

TACK FÖR
UPPMÄRKSAMHETEN!

sofia.trapp@spsm.se

lina.sandstrom@spsm.se

